

MUSEOVIRASTO
PL 913
00101 HELSINKI
p. (09) 40 501
www.nba.fi

ARKEOLOGISEN KOHTEEN TARKASTUS

- lomake arkeologisen kohteen tarkastamiseen (ks. täyttöohje lopussa)

1. PERUSTIEDOT

Kunta: Helsinki		Muinaisjäännösrekisteritunnus: 1000026646	
Nimi: Tukikohta XXI Tykkitie 3		Ajoitus: 1915-1917	
Kohteen tyyppi: puolustusvarustukset		Tyypin tarkenne: tykkitie	
Kohteen laajuus: 0.3 ha		Lukumäärä: 2 eri tieosuutta	
Laajuuden arviointiperuste: maastossa havaittavat näkyvät rakenteet			
Laji (ruksaa laji, ks. tarvittaessa lajin selitys täyttöohjeen kohdasta 1):			
ruksi: X	kiinteä muinaisjäännös (alakohde) mahdollinen muinaisjäännös muu kulttuuriperintökohde löytöpaikka luonnonmuodostuma muu kohde		
Suunta ja etäisyys kirkosta: 900 m Oulunkylän kirkosta länteen			
Sijaintikuvaus: Käskynhaltijantien ja Tuusulan tien risteys			
Sijaintikoordinaatit: (ETRS-TM35FIN)	N: 6678903.325	E: 386172.810	Korkeus m mpy: 24 ja 34
Koordinaattien tarkenne: pidemmän tykkitieosuuden pohjoispään koordinaatti			
Peruskartta: 204304			
Rekisterikylä (jos tarpeen): Oulunkylä		Kiinteistötunnus (jos tarpeen):	
Tarkastaja: Päivi Maaranen, Lauri ja Lasse Mattila		Tarkastusaika: 18.10.2014	

2. TAUSTATIEDOT

Aiemmat tiedot: Sirkku Laine: Ensimmäisen maailmansodan maalinnoitus Helsingissä, Helsingin kaupungin rakennusviraston julkaisu, s. 74 (ks. liite)
Aiemmat löydöt: ei löytöjä
Tarkastuslöydöt: ei löytöjä
Tarkastusolosuhteet: kohtalaisen hyvät, tiheä kasvillisuus haittaisi toisen osuuden dokumentointia

Liitteet: sijaintikartat, karttaote Laineen inventoinnista, valokuvallite

Muuta: -

3. TARKASTUSHAVAINNOT

Tarkastuksen syy: Markku Heikkisen kanssa 16.10.2014 sovittu, liittyen Helsingin maankäytön suunnitteluun. Tarkastettu vapaa-ajalla pyöräretken yhteydessä 18-10.2014.

Ympäristö ja maasto: rehevää koivu- ja kuusivaltaista metsää, rehevä kenttäkerros. Ympäristössä risteysalue ja siihen liittyvä tiereitit ja pengerrykset.

Arkeologisen kohteen tarkempi kuvaus ja rajaus: tykkitietä on säilynyt kahdessa osassa. Ensimmäinen osa sijaitsee risteuksen sisään jäävällä viheralueella (tieosa 1). Tällä alueella on myös kaksi palteellista kuoppaa viheralueen länsireunassa kahden metrin etäisyydellä toisistaan. Toinen tykkitien osa (tieosa 2) on osa risteuksen ulkopuolelle maaleikkauksen päällä.

Tieosa 1: risteyksessä säilynyt, kivipintainen ja turpeen peittämä tykkitie on erittäin hyväkuntoista. Siinä on noin 2,5 metriä leveä tiepohja, jonka kummallakin puolella on 0,5 metriä leveä oja. Ojien ulkopuolella on noin 1 metriä leveä palle. Tykkitie näkyy erittäin hyvin maastossa, vaikka se on vesakoitunut umpeen. Sen pohjoispää on hieman vaurioitunut ilmeisesti risteuksen maaleikkauksia tehtäessä. Tien pätkän pituus on noin 65 metriä ja se on pohjois-eteläsuuntainen. Koordinaatit: tykkitien eteläpää 6678815.361 / 386162.814 ja tykkitien pohjoispää 6678903.325 / 386172.810.

Kuopat sijaitsevat tykkitiestä länteen lähellä Tuusulan tietä. Suurempi on halkaisijaltaan 2,5 m, josta palle on noin 1 metriä leveä ja kuoppa noin 1.5 metriä halkaisijaltaan.

Tieosa 2: risteuksen itäpuolella tieleikkauksen yläpuolella on säilynyt kivipintaista ja osin turpeen peittämää tykkitietä selvästi näkyen noin 30 metriä ja epämääräisemmin hahmotettavana noin 10 m. Rakenne ei ole niin selkeä kuin risteuksen keskellä olevan viheralueen tykkitien on. Paikoin on kuitenkin selvästi nähtävissä tien oja ja palleta ojan ulkopuolella. Tie on ulkoilijoiden kulkemisen vuoksi avoin ja vesakoitumaton. Koordinaatit: tykkitien lounaispää 6678956.304 / 386202.797 ja tykkitien koillispää 6678990.290 / 386233.785.

Muuta tietoa: tykkitie on osa aseman 6 ja luolan 7 yhdistävää reitistöä. Osa tykkitiestä on ilmeisesti säilynyt aseman 6 vievän ulkoreitin perustana ulkoilualueella

4. SUOJELUTIEDOT

Kunto: alkuperäinen

Hoidon tarve: vesakon ja nuoren kuusikon poisto tieosasta 1

Ehdotus suoja-alueeksi (mielellään kartalla rajauksena esitettyinä): ei erityistä ehdotusta

Tiedossa olevat maankäyttöhankkeet: sijaitsee viheralueella, alueelle suunnitellaan asuin- ja muuta rakentamista. Helsingin kaupungin museo vastaa maankäytön seurannasta.

Muut säilymiseen vaikuttavat asiat: -

Kohteesta käytettävissä olevan tiedon määrä ja laatu (jos tarpeen): kohtalaisesti

5. MUUTA

Tarkastajan yhteystiedot: Päivi Maaranen, Museovirasto

Muut tiedot: viety muinaisjäännösrekisteriin omana kohteenaan

Lähilöydöt: Tukikohta XXI parakkialue (mj. rek.nro 1000012689). Tukikohta XXI Asema 6 (1000013764)

Opas kohteelle (nimi ja yhteystiedot, jos eri kuin tarkastaja): -

6. PÄIVÄYS JA KERTOMUKSEN LAATIJAN ALLEKIRJOITUS

Päiväys: 19.10.2014

Allekirjoitus:

Päivi Maaranen

Karttaote: Maanmittauslaitoksen Kansalaisen Karttapaikka

Tykkitieosuuksien alku ja loppu merkitty karttaan sinisillä nuolilla.

LIITE: karttaote 2

Karttaote: Maanmittauslaitoksen Kansalaisen Karttapaikka

Tykkitieosuuksien alku ja loppu merkitty karttaan sinisillä nuolilla. Tykkietiet piirretty punaisella katkoviivalla.

Kuoppien kohta merkitty punaisella pisteellä.

Tarkastetut osuudet merkitty punaisella.

LIITE: kuvat

Kuva 1. Tieosan 1 sijainti risteyksessä. Tieuran merkitty punaisella nuolella. Kuva Päivi Maaranen, kuvattu etelästä.

Kuva 2. Tieosan 1 eteläpää. Kuva Päivi Maaranen, kuvattu etelästä.

Kuva 3. Tieosan 1 eteläpään oja. Kuva Päivi Maaranen, kuvattu lounaasta.

Kuva 4. Tieuran 2 sijaintipaikka risteuksen leikkauksen päällä. Uran paikka merkitty punaisella nuolella. Kuva Päivi Maaranen, kuvattu lounaasta.

Kuva 5. Tieura 2 koko pituudeltaan. Päivi Maaranen, kuvattu koillisesta.

Kuva 6. Tieuran 2 lounaispää. Päivi Maaranen, kuvattu lounaasta.

Kuva 7. Kuoppa 1 tieuran 1 länsipuolella. Päivi Maaranen, kuvattu koillisesta.

Kuva 8. Kuoppa 2 tieuran länsipuolella. Päivi Maaranen, kuvattu pohjoisesta.

ARKEOLOGISEN KOHTEEN TARKASTUSLOMAKKEEN TÄYTTÖOHJE

- täyttöohje Museoviraston arkeologisen kohteen tarkastuslomakkeeseen

Lomake on tarkoitettu avuksi arkeologisen kohteen maastotarkastuksessa tehtyjen havaintojen raportoimiseen ja se on word-muotoinen. Kenttiin voi kirjoittaa tietoa niin paljon, kuin on tarpeen. Sähköiset kartat, koordinaattitaulukot ja valokuvat voi liittää lomakkeen loppuun suoraan sähköisiksi liitteiksi. Liitteitä voi lisätä haluamansa määrän esimerkiksi sivunvaihto-työkalulla.

Kohta 1. Perustiedot

- lomakkeeseen täytetään kohteeseen liittyvät sijaintitiedot (kunta, koordinaatit, peruskartta, sijainti suhteessa kirkkoon ja yleinen sijaintikuvaus)
- lomakkeeseen täytetään kohdetta luonnehtivat tiedot (nimi tai ehdotus nimestä, ajoitus, kohteen tyyppi ja tyypin tarkenne muinaisjäännösrekisterin asiasanojen mukaan, lukumäärä (kpl) ja Museoviraston muinaisjäännösrekisterin tunnus, jos kohteella on sellainen)
- lomakkeeseen kirjataan arvio kohteen laajuudesta ja perustelu sille
- lomakkeeseen täytetään kohteen laji tarkastushavaintojen perusteella (ks. enemmän Museoviraston laatima Suomen arkeologisten kenttätöiden laatuohje 2014, sivut31-32, <http://www.nba.fi/fi/File/2210/laatuohje.pdf>):
 - *kiinteä muinaisjäännös* on muinaismuistolain (295/1963) rauhoittama kohde, jonka täsmällinen maantieteellinen sijainti on osoitettavissa.
 - *mahdollinen muinaisjäännös* on kohde, jota ei ole voitu maastossa tarkastuksen yhteydessä tunnistaa tai paikantaa luotettavasti. Kohteen luonteen selvittäminen muinaisjäännöksenä edellyttää esimerkiksi tarkempia arkeologisia selvityksiä kuin tarkastuksen yhteydessä on ollut mahdollista tehdä.
 - *muu kulttuuriperintökohde* on kohde, jota ei voi todeta muinaismuistolain tarkoittamaksi muinaisjäännökseksi. Yleisimpiä kulttuuriperintökohdetta ovat käytössä pysyneet historialliset kyläpaikat ja tiet, toisen maailman sodan aikaiset sotahistorialliset kohteet ja alle 100 vuotta nuoremmat hylät. Ensimmäiseen maailmansotaan liittyvät kohteet ovat yleensä kiinteitä muinaisjäännöksiä.
 - *löytöpaikka* on irtaimen muinaisesineen löytöpaikka tai -alue, johon liittyy jonkinlainen paikkatieto. Löydöllä ei ole yhteyttä kiinteään muinaisjäännökseen tai sitä ei voida osoittaa. Ilman arkeologista kontekstia olevaa löytöä kutsutaan *irtolöydöksi*.
 - *luonnonmuodostuma* on luonnon synnyttämä tai muovaama kohde, jota voidaan esimerkiksi luulla ihmisen tekemäksi tai jota ihmisen on voinut muokata. Tällaisia ovat esimerkiksi muinaiset rantamuodostumat (pirunpellot, rantapalteet) ja luolat.
 - *muu kohde* on esimerkiksi tuhoutunut/tutkittu muinaisjäännös, kätkölöytö tms. kohde
- lomakkeeseen täytetään tiedot rekisterikylästä ja kiinteistötunnuksesta, jos tarpeen
- huom: rauhoitusluokkaa ei edellytetä enää määriteltäväksi.

Kohta 2. Taustatiedot

- lomakkeeseen täytetään tiedot mahdollisista aiemmista tiedoista ja löydöistä
- lomakkeeseen täytetään tiedot tarkastuksen yhteydessä mahdollisesti tehdyistä löydöistä
- lomakkeeseen täytetään tiedot tarkastusolosuhteista ja niiden vaikutuksesta havaintoihin
- lomakkeeseen täytetään tieto tarkastuksen liitteistä (karttaliitteet, kuvaliitteet, koordinaattitietolistat ym.).

Kohta 3. Tarkastushavainnot

- lomakkeeseen täytetään tiedot tarkastuksen syystä ja siihen liittyvistä asioista
- lomakkeeseen kuvataan kohteen ympäristö ja maasto
- lomakkeeseen kuvataan tarkastettu kohde ja rajaus.

Kohta 4. Suojelutiedot

- lomakkeeseen täytetään tiedot kohteen kuntoa koskien ja hoidon tai korjaamisen tarvetta koskevat havainnot
- lomakkeeseen laitetaan ehdotus suoja-alueeksi ja sen perustelut. Ehdotus esitetään mielellään myös kartalle rajattuna.
- lomakkeeseen täytetään tiedot mahdollisista maankäyttöhankeista ja/tai muista säilymiseen vaikuttavista olennaisista asioista (luonnon aiheuttama eroosio tms.)
- lomakkeeseen laitetaan haluttaessa arvio kohteesta käytettävissä olevien tietojen luonteesta ja määrästä:
 - tietotaso 1 = kohteesta on riittävästi tietoa sen luonteen ja iän tarkemmaksi määrittelemiseksi
 - tietotaso 2 = kohteen luonteen ja iän määrittely edellyttää tarkempia arkeologisia selvityksiä.

Kohta 5. Muuta

- lomakkeeseen täytetään tiedot tarkastajan yhteystiedoista
- lomakkeeseen täytetään tiedot lähilöydöistä ja mahdollisista muista tiedoista
- lomakkeeseen täytetään tiedot henkilöstä, jota voi tarvittaessa toimia paikalla oppaana.

Kohta 6. Allekirjoitus

- lomake allekirjoitetaan ja päivätään.